

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

SINFONÍA DEL ANY

Nits que may s' acaban—un cel llís y blau—y allá en las alturas,—¡mau, mau, marramau!

CRÓNICA

VAIG arribar diumenje á la gran sala del Castell dels tres dragons, quan ja havia començat la cerimonia de l'obertura de l'Exposició, que un bon número de productors—catalans y no catalans—han organitzat en obsequi del vice-president de la República Argentina, Dr. Quirno Costa.

De moment apenas vaig tenir temps de ferme càrrech de totes las cosas, bonicas unas, importants altres, que hi ha allí exposadas, y que ja tenen pres el passatge pel Riú de la Plata... perquè els expositors ho regalan tot al hoste de Barcelona, que s'ho emportarà pera dir als seus paisans:

—Miréu lo que 'ls espanyols fabrican y elaboran, y lo que voldrían remetre'ns si arribavam á entendre'ns com á bons germans que som, combinant un tractat de comers favorable als dos païssos.

Quan vaig entrarhi, encare aquell expositore de Vich no havia desenvaynat els versos, que poch després va disparar sobre 'l Dr. Quirno Costa, ab premeditació y alevosía, ni li havia ensenyat encare aquell tubércul, ni aquella espiga, dihentli:—¿Veú? Aixó es una patata... Aixó es blat.

S' estaria preparant pera ferho, arrambat á la seva instal·lació com qui disposa un atraco; pero en care no ho havia fet, ni crech que 's trobés allí ningú que ho pogués preveure.

Quan vaig arribarhi, la munió dels convidats s'havia corregut fins á la testera de la sala, formant com una muralla espesa, atapahida. Casi tothom estava d'esquena, alguns mitj decantats, l'orella atenta, ab un silenci que s'hauria percibit el vol de una mosca.

Era l'hora dels discursos.

No ho veyá pas qui parlava. Pero 'l seu accent acatalanat (encare que las paraulas que de sa boca eixian eran castellanas) y cert tó imperiós, decidit y resolt ab que las proferia, 'l donavan á conèixer prou. No podia ser altre que 'l nou arcalde, y en efecte: era en Monegal.

No havia encare posat punt al primer párrafo, que á un empleat del Ajuntament que s'esqueya al meu costat, vaig dirli á cau d'orella:—¿Quánt s'hi vol jugar que amenassará ab tornar-se'n á casa seva?

Tal dit, tal fet: no havia pas passat un minut, que posava fi al seu discurs (els discursos del arcalde nou no duran més enllá de un minut ó dos) y ho deya tal com ho havia sospitat. Dihent: «sino, me volveré á mi casa» posá fi á la seva perorata. Exactament: ab las mateixas paraulas ab que jo 'm creya que ho diria.

Després de tot, aixó no te cap mérit: un bitllet de cent pessetas voldria per cada vegada que ho ha dit en els pochos días que conta d'empunyar la vara, y ja 'm riuria jo dels que treuhen la grossa de Madrid. Tindria més diners qu'ells. ¡Y lo que ho dirá, mentres continúhi desempenyant el càrrech!

Dihentho va comensar, repetintho continúa... y com es home formal, el dia que ho realisi, podrá exclamar:—Ja 'us ho vaig anunciar: no 'us ha de venir de nou.

Perque 'l Sr. Monegal es aixís.

No falta qui al llegir la seva alocució dirigida als barcelonins, manifestés una gran extranyesa.

Alló de: «Al tomar posesión de la Alcaldía, Presidencia de este Ayuntamiento, es para mí un grato deber el saludar al pueblo de Barcelona que espero

hará justicia al acto de abnegación que realizo aceptando tan honroso y difícil cargo, á molts els hi va semblar extrany y fins una mica petulant.

A mí, no; al contrari. La sinceritat mereix sempre las mevas simpatias. Dir ab franquesa lo que se sent ho trobo recomenablen en aquest mon de mentidas y convencionalismes. ¿Creu el Sr. Monegal que al deixar els seus negocis particulars per encarregar-se dels assumptos del comú, ha realitzat un acte d'abnegació? Donchs fa bé en dirho ell mateix sense esperar á que 's cuydin els demés de insinuarho. Al pá pá, al ví ví y á l'abnegació abnegació. A raig, sense embuts: ni l'abnegació ni 'l ví.

¿Pretendrà algú que aixó es desusat? Millor que millor; ja 'ns hi anirém acostumat.

El gran qué de las personas, y dels arcaldes que també son personas, es mostrar á las claras els seus rasgos psicológichs.

Y 'l Sr. Monegal fins ara 's retrata, tal com es, á cor obert, sense caretá, sense pose.

Es el comerciant y l'industrial acostumat als impulsos rápits, á l'acció viva, á la nerviositat impetuosa, á disposar y á ferse obedir depressa. En el seu despaig, en la seva fàbrica ho fa aixís, y aixís intenta ferho també á la Casa Gran, presentia com una fàbrica de bona administració.

D'aquí las sevas ordres als empleats: entraréu á las nou, firmaréu l'entrada y fins á l'hora de plegar, que será dejornet, porque 'l gas y l'electricitat costan un sentit ¡ay del que 's moguil ¡ay del que abandoni 'l teler ó la selfactina ó la urdidora!

Els empleats arrufan el nas, buscan el padrinatge dels regidors, alguns de aquests, encarinats ab la rutina, deixan entreveure certas complacencias ab ells...—¿Ah, sí?—exclama l'arcalde.—Donchs se fa lo que jo dich ó me 'n vaig á casa.

Un nou exemple de aquesta paritat que, segons el seu parer, ha d'existir, entre una fàbrica y la Casa Gran: l'abandono en els tinents de arcalde, de una gran part de las funcions que li corresponen á n'ell com arcalde de R. O. No hi vol dir res que 'ls tinents d'arcalde, tal com han sigut elegits, per efecte de una mutua intel·ligencia, ó si ho volen en altres termes, de una conxorxa, representin totes las agrupacions, tots els matissos de la corporació municipal; una fàbrica necessita majordoms, y 'ls tinents d'arcalde, independent l'un, conservador l'altre, fusionista 'l de més enllá, regionalistas tres y 'ls tres restants republicans, serán els majordoms de la fàbrica de la Pubilla.

¿Qué pot succehir? ¿Que treballant cada hū á la seva manera y pel compte que li té s'armi allí un galimatias, y en lloch de fer feyna útil acabin d'espantillar la maquinaria, que ja está prou desballestada?

En aquest cas el Sr. Monegal se 'n rentará las mans y—Adeu, noys—dirá—me 'n vaig á casa.

Y se 'n hi anirá á rescabarse contemplant las sevas máquines de producció, finas, acordadas á un sol y únich moviment, funcionant ab plena regularitat, elaborant molts pessas y á fi d'any un escelet balans.

Crech que algú li ha sentit dir:—¿Sab el carrer de Moncada? Allá visch jo. De la Casa Gran á casa meva va de baixada... Que 'm donguin una empenya, per petita que sigui, y ja veurán que depressa me 'n hi vaig.

Donchs ara jo 'ls diré ab tota franquesa, que sentiria que tal cosa succehís. L'administració municipal necessita regularitat, ordre, exactitut, tot lo que

EXPOSICIÓ DE PRODUCTES ESPANYOLS

dedicada al Dr. Quirno Costa, vice-president de la República Argentina.

Vista general de l'Exposició, instal·lada en el primer pis de la Escola Municipal de Música.

Obertura oficial de l'Exposició, ab assistència del Dr. Quirno Costa.

tenen las fàbricas de la nostra terra, quan l'amo se'n cuida. Lo difícil es conseguirho, com es difícil, per no dir impossible, transformar una carreta de bous en un automòvil dels més perfeccionats.

¿Pero per qué oposarse á que un alcalde-fabricant ho intenti?

No poden ferho, ls regidors si estiman á Barcelona ¡ey!; mentres no comprenquin que'l Sr. Monegal ne porti alguna, de amagada... que no deu ser pas, porque fins ara ningú li ha vista.

Pensin que no poden ser ells [els que l'han de precipitar.

En tot cas ja se'n cuidarà'l mateix govern, que desde'l carrer de Moncada y sempre costa amunt, va portarlo á la Casa Gran. Deixém que al veure que'ls arcaldes purament administratius no guanyan eleccions, siga'l govern mateix qui digui:

—Aquest fabricant de cotó no fila; y no obstant ens está teixint una mortalla. Que se'n torni á casa seva.—P. DEL O.

PORTADA

Entro al any nou ab voluntat de viure,
el cor ben sá, joyós, d'home lleal;
vibrant el pensament, seré y ben lliure,
ab clarors d' Ideal.

Discretament preparo 'l dietari
ab sos fulls blanchs com ànima d' infant,
á la fi d' any—puig be vull arribarhi—
¡quántas cosas dirán!

¿Será cada un, recort d' una carícia
del Bé triomfant en l' esperit humà?
ó parlarán d' anhels d' una justícia
tan bella que jamay s' encarnará?

Que sia ó no, á la fi, la nova ofrena,
nova realitat,
en cada full viurá la fe serena
en l' Ideal suprém de Voluntat.

A. R. T.

COMENSÉM

Si 'l nou arcalde no s' ha de disgustar, li diré que la energia que ha desplegat al prohibir que dintre dels tranvías se fumi, me sembla una energia bastant malaguanyada.

Un home que, com ell, entra á la Casa Gran pera fer tantas y tan bonicas cosas, no debia estrenarse ab una petitesa qu' en realitat no conduheix á res.

Ja sé qué dirá ell:—Las Ordenansas municipals...

Sí, senyor: las Ordenansas municipals, en el seu article 472 declaran que «queda prohibido fumar en el interior de los tranvías, salvo que fueren abiertos,» y per lo tant, al exigir l' arcalde 'l compliment d' aquesta obligació no fá més que ajustarse á la ley.

¿Vol agafarho aixís? Enhorabona. Pero aquí vé que ni clavada l' exclamació del notari del quènto: O's tira de la corda pera tots ó no's tira pera ningú. O's fan cumplir tots els articles de las Ordenansas municipals ó no se 'n fá cumplir cap. No han de ser únicament els pobres fumadors els que sentin el pes de las *terribles* Ordenansas.

Dura lex, sed lex; pero es precis que sigui *lex* per tothom y *dura* per tot-bitxo.

* *

Ab las Ordenansas municipals á la má y sense escarrasarme gran cosa, podria demostrar al senyor arcalde las dotzenas y dotzenas d' infraccions que 'ls 920 articles de que 's componen sufren cada vintiquatre horas.

Pero com aixó 'ns portaria lluny y ara 's tracta no més del tranvía, procurém no moure'ns d' aquí y vejém las omisiones en que l' autoritat municipal ha incorregut al atacar tan cruelment als fumadors.

Llegim l' article 460 de las referidas Ordenansas y veurém que diu:

«Los rails no podrán resaltar del plano del empedrado.»

¿Vol fer el favor el senyor Monegal d' enterarse de com se compleix aquesta acertada y fins humanitaria disposició?

Arribis al extrém de la Rambla de Canaletas, examini 'ls rails que allí l' atravessan d' una part al altra, y que per cert no prestan cap servey, y digui després si pot darse violació més flagrant ni més descarada del article que he tingut el gust de recordarli. No hi ha dia que un ó altre transeunt distret no se 'n vaji en aquell punt de bigotis. No fá molt que un conegut meu, trossant ab un d' aquells ferros, qu' en certs paratjes ressaltan *més de mitj pam del pla del empedrat*, va caure tan llarch com es, posantse una cara que semblava un melodrama.

¿Cóm es que no 'l fá cumplir aquest article de las Ordenansas municipals?

Pero aném seguint:

Diu l' article 469: «Únicamente se permitirá ir de

ELS QUE SE 'N VAN

CARLOTA DE MENA

notable actriu catalana

Mori á Manresa el 29 del passat Desembre.

pie á los pasajeros que vayan en las plataformas, debiendo los demás ir sentados...»

¿Qué li sembla? No recordo haver anat may en tranvía que no l' hagi vist ocupat del un cap al altre per una fila de gent dreta que, agafada á las corretjas que penjan del sostre, va molestant sense miraments als que creyém que á dintre d' aquests carruatjes únicament pot anars'hi assentat.

Continuém.

Article 471. «Los coches no podrán llevar marcha acelerada en los puntos concurridos.»

Si las víctimas que 'ls tranvías han portat al cementiri poguessin parlar, ¡ay!, ja las sentiria 'l senyor arcalde las reflexions que sobre 'l compliment d' aquest article li farían...

Article 461. «En el interior de los carruajes habrá un cuadro, visado por la Autoridad, comprensivo de la capacidad del coche, tarifa de precios... así como un extracto de las disposiciones de estas Ordenanzas que interesen á los pasajeros.»

¿Quántos son els carruatjes que portan aquest quadro? ¿L' ha vist may vosté? ¿M creurá baix la meva paraula si li asseguro que hi ha cotxes que ni tan sols duhen la indicació dels passatjers que hi caben?

* *

No segueixo copiant més articles referents als tranvías, á pesar de que 'n quedan encare alguns, y bastant sustanciosos, porque crech que ab els citats n' hi han prou pera posar de relleu la lamentable parcialitat ab que 'l nou arcalde ha procedit al exigir tan sols el compliment de la disposició municipal que ataca als sagrats drets dels pobres fumadors.

Y si hem de dirho tot, ¿per qué s' ha de prohibir el fumar dintre dels cotxes públichs?

Se 'm contestará que hi ha personas á las quals l' olor del tabaco las molesta; pero jo replicaré que també á mí y á molts altres ens molestan certs olors que usan algunas senyoras, y á pesar d' aixó may se

'ns ha ocorregut demanar la prohibició dels perfúms dintre dels tranvías.

Més diré: abrigo la convicció de que algunas d' aquestes senyoras que anant en un carruatge públich fan trenta mil muecas quan observan que 'l vehí encén un cigarro, al ser á casa seva,—no ho duptí, senyor arcalde,—fuman, fuman lo mateix que un carreter.

* * *

No 's vaji ara á creure que ab lo que dich respiro per la ferida. Soch fumador, pero no fins al extrém de no sapiguerme'n estar durant els cinch ó deu minuts que pot durar un viatge en tranvia. Si haig de ser franch, ab la disposició del arcalde encare hi he guanyat. Y per dos conceptes.

Devegadas me succeheix ara que anant en tranvia 'm venen ganas de fumar; pero com que penso ab la prohibició vigent, no fumo. Estalvi número hu.

Altras vegadas me trobo qu' estich fumant y al veure passar un tranvia se m' ocorreix pujarhi; pero al recordar que duch el cigarro encés, no hi pujo. Estalvi número dos.

No obstant, ho repeteixo, els estalvis no 'm fan perdre 'l coneixement. Crech que l' autoritat municipal ha donat una relliscada, y perque ho crech aixís ho dich, sense recordarme de las no despreciables economías que 'l seu error pot proporcionar-me al cap del any.

¿Que l' arcalde fá cas de las mevas observacions y procura cuidar-se de lo que més interessa á Barcelona? Bé.

¿Que no 'n fá y continúa dedicant totas las sevas energías á la persecució dels fumadors? També.

Pero desde ara li asseguro que, entretingut ab aquestas menudencias, no farà res de profit ni logrará que 'l seu nom passi á l' Historia.

No, senyor Monegal, no es anant per semblants camins com els homes arriban de la immortalidad al alto asiento.

Durant l' últim exercici económic la recaudació de consúms ha sufert una baixa de 257,043 pessetas.

¡Cinquanta mil duros y picol...
¿Sent?... ¡Aquí, aquí 'l cridan!

A. MARCH

HIVERN

Els borrallóns de neu devallan de un cel de plom trist y emboyrat com si volguessin, perfidiosos, á l' ampla terra amortallar.

Els pins jemegan cargolantse pel vendabal sotraquejats, mentres sos brassos llarchs extenen rebent la neu, agrahts, els faigs.

Muda es la plana y la montanya sense cansóns, llensa trist plany;

l' insecte dorm en son cau negre,
l' aucell fá temps que ja ha emigrat.

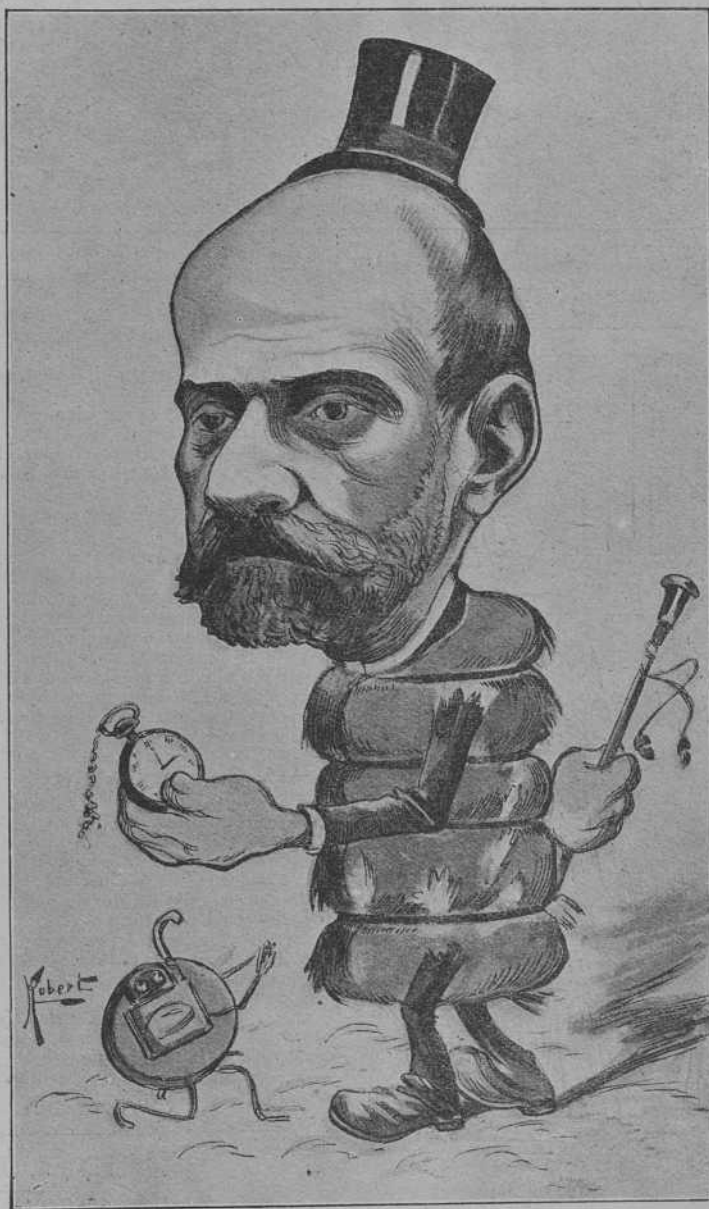
Dels cims nevats de l' alta serra rodola 'l gel cap á la vall,
y escup ben lluny... lluny la congesta son alé fret de tempestat.

Els cants alegres y amorosos fins al bon temps no tornarán;
las rufoladas del desembre el bes als llabis han glassat.

Per tot arreu ve respirantse l' aterradora y freda pau del espay buyt, sense fronteras, en que 'ls planetas van rodant.

FELIX CANTIMPLÓ

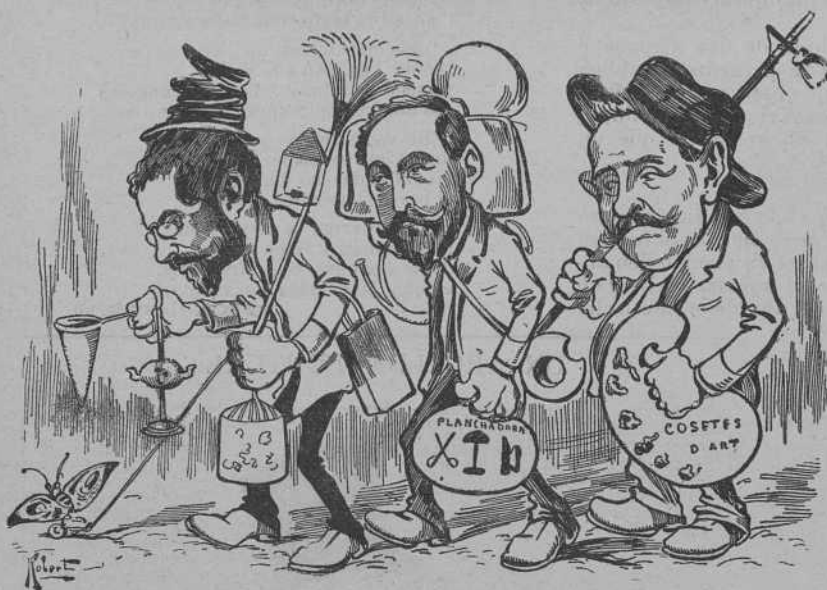
UN ARCALDE PUNTUAL

—L' empleat municipal que á l' hora de reglament no sigui á puesto... ¡que se 'n torni á casa!

CLAUSURA DE L' EXPOSICIÓ D' ART ANTICH

LLIBRES

—Vaja, pleguém! Torném els trastos á cal drapayre.

LAS 'TENENCIAS D' ARCALDÍA

«La capa de Barcelona parece un jardín de flores, toda llena de tenencias de diferentes colores.»

Ens presenta en el seu llibre un quadro complet de la vida andalusa, en el qual se mouhen els personatjes admirablement dibuixats, y no sols els personatjes, sino també las masses rurals, extenuadas per la miseria y victimas de la usura, dintre de un ambient saturat de atmósfera vital y contribuint tots ells al desenrotllo de una acció palpitant de interés.

Com á novela, genuinament espanyola, *Guzmán El Malo* té totas las de la ley.

L' autor esplaya sovint las sevas opinions morals, psicologicas y sociologicas intercalant en el diallech las corresponents dissertacions, pero sense que may arribi á refredar el calor de l' acció. La novela se sosté sempre y s' fa difícil, una vegada s' ha comensat á llegir, deixar el llibre.

LAS LEYENDAS DE MI PUEBLO por D. DOMINGO TORRENT Y GARRIGA, cronista de Manlleu. —No hi ha poble sense historia y menos encare sense tradicions. El que no reuneix fets ó successos de prou magnitut per' ilustrar els anals patris, vegeta envolt en l' aroma misteriosa de la tradició ó de la legenda, que trasmetentse de pares á fills, ve á constituir son patrimoni de poesia.

El Sr. Torrent, notari de Manlleu, ha tingut la bona idea de recullir las de la seva terra natal, desarrollantlas en una forma literaria molt escayent y correcta. En ellas l' element tradicional s' enllassa ab un gran número de datos de carácter históric, molt dignes de ser coneguts pera ferse cárrech de l' importancia que de antich té de la feynera vila de las riberas del Ter.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Poesies de D. Joseph Falp y Plana. El Doctor Falp, comparteix l' exercici práctic de la Medicina y l' estudi de aquesta ciencia en molts dels rams especials que la integran, ab el cultiu de la poesia. Sa colecció comprén las següents seccions: *Del esperit.* — *Del cor.* — *De la Natura.* — *De la Regió,* cada una d' ellas perfectament caracterisadas. Sense ser fruits dels que se' n diuhen de cap-de-brot, ofereixen qualitats molts estimables de concepció y de forma.

L' associació obrera. — Conferencia d' extensió universitaria per lo Dr. D. Ignasi Valentí Vivó, professor de la Facultat de Medicina, llegida en la sessió pública celebrada per lo Foment regional, lo día 22 de desembre de 1901.

Un casat... desenganyat. — Monólech en catalá y en prosa, original de Joseph Casulleres y Tenes, estrenat en el Teatro del Centro de la Unión Comercial é Industrial manresana, la nit del 10 de agost de 1902.

El Tenorio y el Poeta. — Drama en cuatro actos y en prosa, por Juan Fábregues y Sintés.

RATA SABIA

DE REYS

La sabateta al balcó
va posá una criatureta

trobant'hi tan sols carbó
á dintre la sabateta.

Y ab goig infantil, alegre,
exclamá bó y somrient:
«¡Benehit sigas, Rey Negre,
ja que m' has fet tal present!»

Mes de sopte, greu tristesa
feu son cor jove extremí,
y dels dos Reys Blancs ofesa,
poch faltá si no 'ls malehí,

vejent plenas de joguinas
las criaturas del carré,
si l' una ab sants, l' altre ab ninas,
y ella ni una estampa. ¡Rel...

«¡No vull, va exclamar ayrada,
més tractes ab gent tan vill!»
Pro torná altre cop la diada
del Reys, y ab goig infantil,

també posá la criatura
la sabeteta al balcó,
y aquell any, igreu desventura!,
no li van dur ini carbó!

En cambi, fentli denteta,
vejé á molts nins satisfets,
que treyan llur sabeteta
ab mil dolços y juguets.

É ingenuament exclamava
ofegant tristos laments:
«¡Francament, no m' ho pensava
que 'ls Reys fossin tan dolents!»

F. CARRERAS P.

PRINCIPAL

La segona vetllada del *Ateneo barcelonés* resultá tan brillant com la primera, El Sr. Pinilla esplaná una hermosa conferencia oral baix el tema: *Los poetas líricos en el teatro*, abundant en punts de vista originals y en consideracions atinadíssimas, no sols al ocupar-se de la poesia y dels poetas en general, sino particularment de 'n Marquina y l' Espronceda.

En tota la conferencia feu gala del perfecte domini que té de la paraula y de un simpáich calor juvenil que la fá en alt grau persuassiva. Al terminar, fou saludat per la distingida concurrència ab una estrepitosa salva de aplausos.

La *risa de Grecia* de 'n Marquina, vista com si diguessen en segona instància, fou fallada ab tots els pronunciaments favorables. Tant l' idea qu' entranya, com las multiplicadas bellasas que l' adornan, se posaren de relleu durant el curs de la representació, y 'l públich las celebrá ab els seus aplausos y cridant l' autor al escenari.

La novetat de la vetllada consistí en la representació escénica de un diálech del *Diablo mundo* de Espronceda. Al passar del llibre á las taulas, aquella conversa entre Adán y la Salada, se diría que cobra una vida mes intensa que la que té en las páginas del poema. ¡Quín gran autor dramátich hauría sigut el célebre romántich castellá!...

El concert Crikboom-Granados, qual programa era integrat per tres sonatas: una de Brahms, un' altra de Beethoven y la tercera de Saint-Saens resultá una continuada delícia.

No 's pot tocar millor aquella música magistral.

Barcelona s' ha d' enorgullir de contar ab concertistas de tanta talla com l' insigne director de la Filarmónica y l' insuperable pianista, qual delicadesa y bon gust corren parellas ab la seva habilitat.

LICEO

Els reys ens van portar *La Walkyria*.

Ja era hora de sortir de tanta *Bohème* y de tant *Mefistófele*.

EL METJE MORO

—¿Qué haces por aquí badant? ¡Arri al Africa, á dar tu ayuda al pobre Bou!

—«Bou Hamara: Fes las paus en obsequi á ma persona, porque si aixó no s' arregla, me treurán de Barcelona.»

Com de la creació de 'n Wagner estich segur que se 'n donarán varias representacions, ne parlarem la sen mana próxima. De moment anticiparem que 'l públich vá sortirne satisfet, y que la Sra. Giudicci fa una *Walkyria* de primera, digna en un toi de la fama de que vingué precedida tan excelent cantant.

ROMEA

De la funció d' Ignocents sería millor no parlarne. Un enfilall de tonterías y encare rescalfadas, sense such ni bruch, constituían la major part del programa. Per ff 'l públich, que ja estava cansat y comensava á protestar de la rifada, se sentí imposat pel saynete *La dèria del sastre Fullaraca*, del aplaudit R. Ramón y Vidales; una obreta que distreu molt, plena d' acudits felissos y ab

aquell *corte* elegant que distingeix á las criaturas d' un pare tan tocat y posat en aixó dels saynetes com es el simpátich autor vendrellench. ¡Y eréguin que n' havia de tenir de mérits pera revifar aquella munió d' espectadors empipats y neguitosos, que 's morfan de son y de fástich!

El quadro dramátich, *La nit de reys*, quin estreno s' efectuá dilluns passat, resulta estar basat en el mateix assumpto que 'l célebre poema de Apeles Mestres, *Margaridó*. Ademés del fet epissódich, qu' encare que siga histórich y del domini de qualsevol deuria respectarse havent sigut tractat tan felisment per altre autor, alguna situació culminant y molts dels sentiments que palpitant en l' obra per boca de personatjes, també semblants, son idéntichs als descrits per nostre insigne poeta... encare que, naturalment no tan ben descrits.

Y es llástima, perque 'l senyor Vilaregut, qu' es l' autor de *La nit de reys* y que segurament no desconeix aquell excelent poema idíllich, tracta bastant bé 'l diállech que resulta forsa literari y construeix fácilment las escenas dramáticas. El final mateix, resulta d' una tendresa emocionant. Ab aquestas condicions, be podría ensajar alguna cosa enterament original...

Obra pròxima á estrenarse: *Lo mestre nou*, de 'n Pous y Pagés.

NOVETATS

Las senyoretas Virginia y Enriqueta Goletti-Grané, son jovas, simpáticas, interessants. Arpista l' una y pianista l' altra han perfeccionat á París la seva educació musical, y al objecte de posar en evidencia 'ls seus progressos, donaren un concert públich.

La Srta. Enriqueta revelá notables qualitats sobre tot en els passatjes delicats y de sentiment; mes per emprendre obras de forsa, com algunas que figuravan en el programa, pot ser encare no está prou formada. Aixís, ahont se lluhí més sigué en el Nocturn de Chopín y en el primer temps del concert en *sol menor* de Saint-Saens. En alguna altra pessa no arribá á vencer el temor que li infundia sens dupte 'l presentarse per primera vegada á tocar en públich.

La Srta. Virginia es un' arpista que comensa molt bé. Posseheix gran seguretat y un gust exquisit, que sens dupte li auguran una brillantíssima carrera. Signé aplaudida en totas las pessas del programa, havent tingut de tocarne una mes per acallar els aplausos de la concurrencia.

CATALUNYA

En Molas y Casas ens está fent la competencia, sols que aixís com nosaltres trayém *L' Esquella* cada semana, ell treu el seu *Portfolio* una vegada al any. Y 'l *Portfolio* de 'n Molas ja se sab, es una revista plástica dels successos ocorreguts durant 'l anyada, adornada ab trajos, decoracions y música del mestre Cotó; un' obra, en fi, conjuminada ab enginy y escrita ab molt bona sombra.

El *Portfolio* está ja aclimat, y l' éxit que obté, tant com del sastre, depen de la tela, ó sigui dels successos anuals que forman la materia prima de la revista.

El del any 1902 es rodó y acabat: las ocurrencias, las alusions saladas se pot dir que s' estalonan, y son totas claras, transparents y de bona lley: alguns quadros, com el dels carrers adornats ab motiu de las festas de la Mercé y las desventuras lluminosas del carrer de Fernando, produheixen un gran efecte escénich.

L' obra ademés ha sigut molt ben posada y 'ls actors s' esmeran en la seva representació, rebentla 'l públich ab tant agrado, que no es aventurat augurar que, al igual que 'ls millors quaderns de la série, durará pel cap més baix desde 'ls Ignocents á Carnestolts.

GRANVÍA

Gaspacho andaluz es una sarsuela sense grans pretensions, lletra de 'n C. Arniches y música dels mestres Lleó y Calleja.

El tal *Gaspacho*, encare que poch substanciós, resulta bastant agradable, tenint un bon amaniment de sal y pebre.

En l' interpretació sobresurten la Srta. Alcácer y 'l Sr. Angeles.

N. N. N.

¡T' HE VIST!

Com si un llamp ferís mos ulls avuy t' he vist aprop meu un instant, y en temps tan breu he repassat tots els fulls del llibre que vam escriure tú y jo y que varem deixar, jo, pera apendre á plorar, tú, per morirte de riure.

De ta espurnejant mirada la meva s' ha desviat, fixantse reconcentrada en las sombras del passat.

Al lluny la hermosa silueta de dos rostres frech á frech, dos mans en llassada estreta y ab plascévola remó entre sospir y petó de dos pits el fort batech; de la passió ricas galas, himne que of solsamant, extesas sas blancas alas, l' ángel del Amor somrient.

L' ángel un día alsá 'l vol; fou quan tú, lliri marcit que un munt de llot embocalla, pagavas mon desconsol ab ta histérica rialla: llavors jo, unglejantme 'l pit, busco mon cor escarnit perque en minarlo 't rabejis y 'l escupis y 'l trossejis...

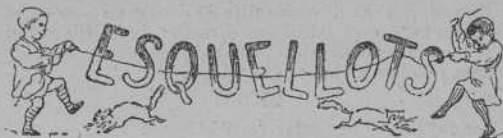
¡Oh rabia! tot fou en vá; del vici la rierada ja se t' havia emportada, rihent sempre, món enllá... Y avuy ¡malehida sort! de nou t' he vist: una onada de sanch, de verí, de mort mas entranyas ha esponjat; ja mon cervell capgirat somnis de venjansa forja...

Mes tot ha passat, ja ho veus; sent del abfm á la gorja he sabut reculá 'ls pens: que fou mon amor més gran, més, que ma sed de venjansa, y encare t' estimo tant, que tinch la trista esperansa de que al ser tú al cap de vall del avench que 't vá engolint, ton feble cos sostenint, jo 't pendré 'l darrer badall.

Quan el món vil t' abandoni y 'm vejis al teu costat, no 'm demanis que 't perdoni perque... ja t' he perdonat. Jo clouré tos ulls, que un día foren per mí y sols per mí, la claror del dematí, far, estel, mirall y guía, y quan de ta testa impura la mort senti tant d' afront, vull, vessant mars de ternura, estampá un bes en ton front.

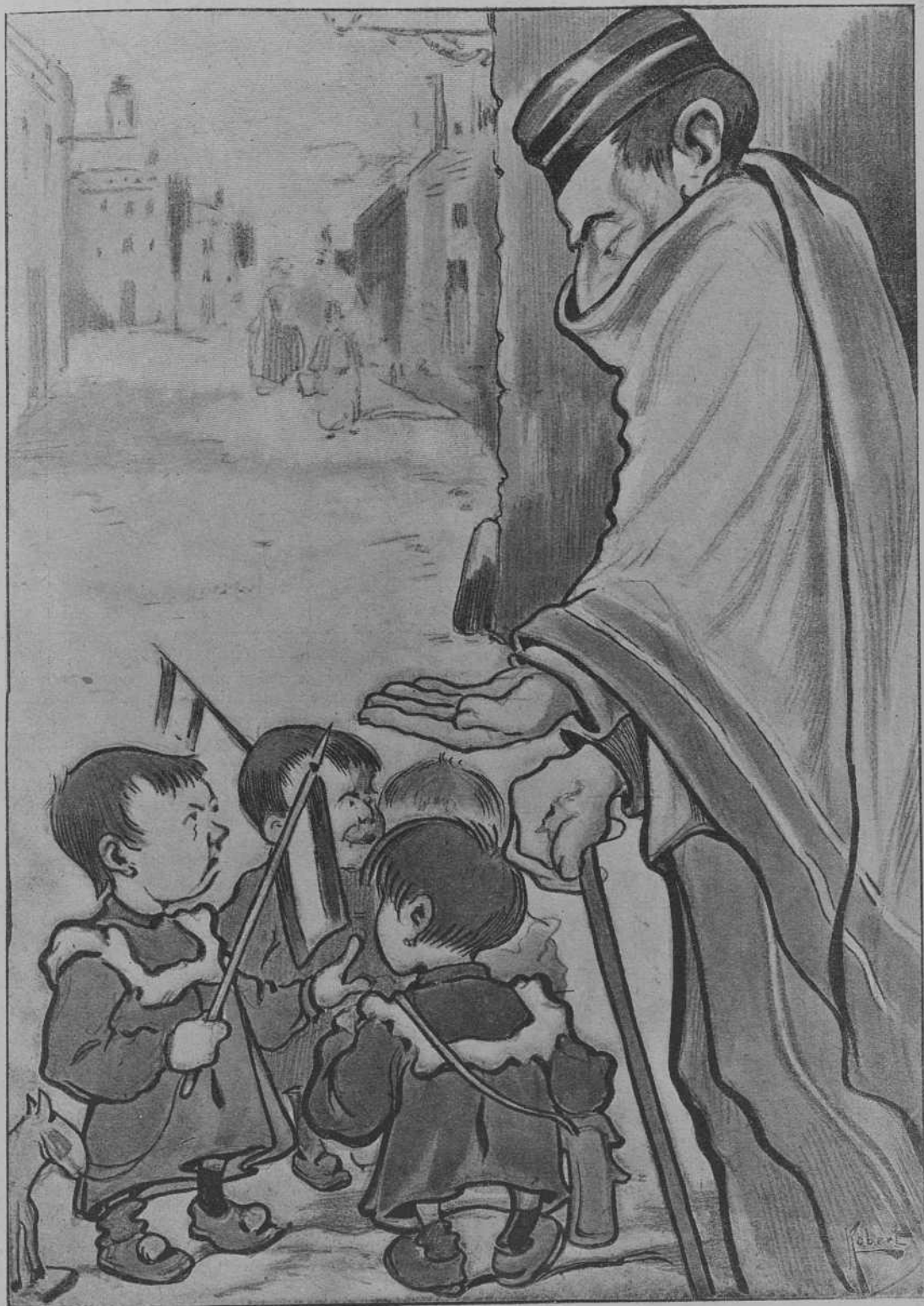
(No hi ha en tot aixó que he dit un sol mot de veritat, y, ¿veuen?, quan un ho ha escrit es queda tot descansat).

XIII

Per últim en Sagasta se n' hi ha anat. Tantas vegadas de fer el malalt per broma ó per

LA NOTA DE LA SENMANA

—¿No li han portat res els Reis á vosté?
—¡Y tal si m' han portat!... Encare 'n vaig coix...

DESPRÉS DELS REYS

Alborada doméstica.

RESULTATS D' UNA CAMPANYA

Sis bombollas de sabó,
y is' ha acabat la funció!

pura conveniencia, y l' última ha sigut de veras, tant de veras que casi al mateix temps hem rebut la noticia de la seva malaltia que de la seva mort.

No morí fins á las 11 de la nit de la vigilia dels Reys (una fetxa ben significativa!) y ja á las 6 de la tarde s' escampá per Madrid que havia deixat d' existir, y la noticia fou trasmesa telegráficamente á tot' Espanya.

La causa de aquesta anticipació de algunas horas fou deguda al Marqués de la Vega de Armijo, que sortí de l' arcoba plorant, y dihent:—¡Pobre amic meu! *Mort* el millor dels meus amichs!

Als que sentiren aquestas exclamacions, els faltá temps per' escampar la noticia de la defunció de 'n Sagasta, quan en Sagasta vivía encare.

Aixó vol dir que no hi ha que fiar en lo que diuen els polítics. Fins en moments tan graves y solemnes lo que manifestan ab tot el cor, está subjecte á rectificacions.

Ab motiu de la mort de 'n Sagasta hi ha que donar el pésam á la colla fusionista.

D. Práxedes era un aglutinant de molta forsa.

Com si diguessim: la mel que dona consistencia als turróns alicantins.

Els fusionistas han perdut la mel... y en sa consecuencia bé podem dir que se 'ls han acabat els turróns.

Molt s' ha discutit sobre si l' académich Sr. Cotarelo va obrar bé ó malament denunciant á la familia Humbert.

Pretenen els uns que tot ciutadà ve obligat á secundar l' acció de la justicia.

Alegan altres que aixó, en cas de realitzar-se, s'ha de fer de franch, y no per guanyar una cantitat oferta als delators.

De totes maneres, s'ha de convenir, qu' en el cas present el Sr. Cotarelo, al denunciar als célebres estafadors, va cumplir funcions professionals. Com acadèmic qu' es de la llengua, se'n va anar de la *idem*.

Casi sense concurrència y ab una fredor que contrastava ab la bonansa de la temperatura, va ser tancada el dia de Cap d' any l' Exposició d' art antich.

Sembla mentida que 'ls regionalistas per altrás cosas tan bellugadissos y *sorollosos*, no vajan portar un contingent numerós al acte de la clausura de l' Exposició... es á dir, á ficar el mort dintre la caixa.

Y encare van tenir valor pera preguntar si podían contar ab ell pera fer una Exposició Universal.

L' única Exposició que poden fer, ara la vaig á dir: una Exposició internacional de Verges de la Soletat.

El *Maleta Indulgencias* ha fet un descobriment important, que val la pena de ser conegut.

En *Pol*, el redactor qu' en *La Perdiu* firma la secció *Al dia*, en la qual ab mes ó menos desafinacions posa en solfa als polítichs de Madrit, posseheix una

administració de Loterías, establerta en aquella vila.

Es, donchs, una especie de funcionari públich adserit á un servey tan important pel foment de la riquesa y la cultura del país com la rifa nacional. Aquí, desde *La Perdiu*, tronant cada dia contra 'l tirá y 'ls seus vicis. Y á Madrit, desde l' administració de Loterías, venent bitllets á tot drap.

Un dupte se m' ocorreix:
¿es que 's rifa als caciquistas
ó 's rifa als regionalistas
ó bé 's rifa á sí mateix?...

No m' he ficat per res, com haurán vist, en la qüestió del alumbrat de Barcelona, ¿y no saben per qué?

Senzillament: perque com tothom diu que se sent una gran fortor de gas, per forsa té de haverhi escape.

Escapes al gas de hulla Lebón, que 's pirra per continuar ab el monopoli á expensas de Barcelona, y escapes al gas d' aygua sistema Strache, que 's da-leix per sustituhirlo, creant un altre monopoli.

En aquestas condicions ¡qualsevol s' hi arrima ab un misto, á riscos de provocar la gran explosió!

El gas, tant el d' hulla com el d' aygua, produheix uns efectes ben distints, segons qui sigui que l' absorbeixi.

Al particular, que deixa per descuyt l' aixeta oberta, es capás fins d' asfixiarlo. Adórmin-se en una cambra plena de fluit, á veure si 's despertarán.

En cambi, als que tenen medi de imposar un contracte de alumbrat á una població, els hi succeeix una cosa molt distinta. Aquests s' amorrán á l' aixeta, xuclan, xuclan, fins á posarse inflats, rodons com una bomba aerostática y per una combinació estrafalària, que no ha previst la Química moderna, 'l gas se 'ls transforma en greix.

Y dit aixó, estém á veure qu' es lo que farà l' Ajuntament de Barcelona, en un assumpto que ha tingut un privilegi especial.

El de despertar molts apetits, y no menos rezels.

Se creyan que 'ls Reys vindrían carregats de richs presents,

y sols va passá una sombra, la sombra de don Manuel.

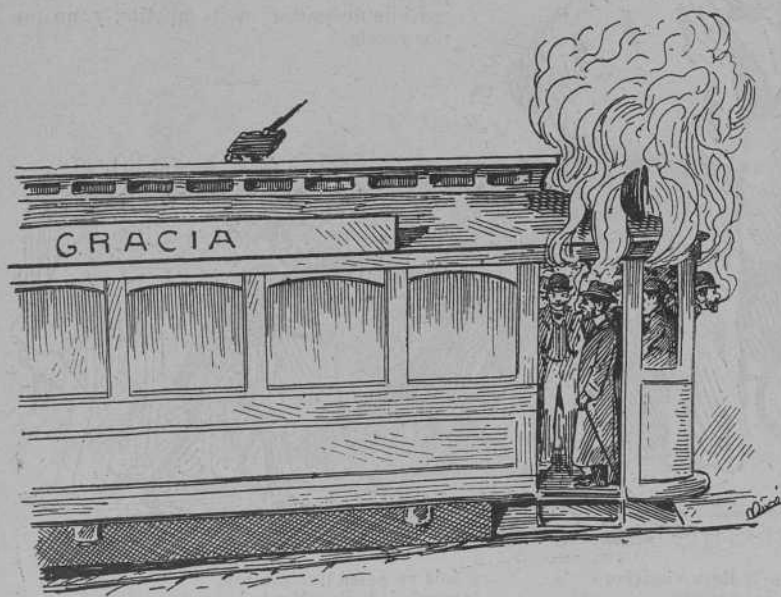
Llegeixo:
«Según se susurra, el concejal Sr. Nebot vuelve á unirse con sus antiguos amigos los conservadores, cuyo partido le nombró concejal en cierta ocasión.»

AB L' ESCUSA DE 'N QUIRNO...

—¡Fumém, fumém!, com deya aquell bisbe. Y que vau venint forasters ilustres...

LO DEL DIA

Curiós aspecte que presentan els tranvías, desde que á dintre no s' hi deixa fumar.

Vels'hi aquí un regidor que 's passa la vida fent la llensadora. ¿Gobernan els fusionistas? Se fá fusionista. ¿Manan el conservadors? Se 'n va ab els conservadors.

¡Y 's diu Nebot!
¡Valiente Tio!

Ab motiu de la mort de 'n Sagasta, 'l número de *La Campana* qu' eixirá demá dissapte, tindrà 8 pàgines y 'l caràcter d' extraordinari, contenint un text variat y una profusa ilustració alusiva á la llarga historia política del capítost fusionista.

La Carlota de Mena, una de las primeras actrius del Teatro catalá, va morir á Manresa. Un atach fulminant de apoplegia la va sobreculir, en el primer intermedi de la funció que donava en el Teatro del Conservatori, representant el drama *Locura de amor* de 'n Tamayo y Baus, qu' era un dels seus predilectes.

¡Quí li havia de dir, que la mort aniria á assestarli son cop brutal, mentres rumbejaria aquell trajo de reyna que tant á gust vestia y que tant bé li esqueya!

Feu la Mena la seva aparició en el Teatro en els alhors del renaixement de la escena catalana. En calitat de dama jove, desde aquella fetxa ja remota, fins á l' hora de la seva mort, se pot dir que no havia estat una sola temporada, grossa ó xica, sense treballar. ¡Y quin treball! Durant un gran número d' anys ab son espós el malaguanyat Tutau, estrenant un' obra cada senmana. Produccions catalanas y castellanans y de tots els gèneros, dramáticas, melodramáticas, de costums y cómicas. En totes hi tenia paper la Carlota... ¿cóm nó si ella era la que feya anar la gent al Teatro?... Y en totes s' hi lluhia, mercés á las grans qualitats que l' adornavan: una figura simpática y senyorial, una dicció esmerada, una veu atractiva, y aquell calor intern d' emoció, qu' es el privilegi dels bons actors.

Després de la mort del seu marit, havia entrat en una certa decadencia; pero encare 's defensava com una lleona!

En el present número publiquem un de sos darrers retratos. El devém á son fill, nostre bon amich, l' actor Carlos Delhom.

Els rasgos fisonómichs de l' actriu apareixen en 'ell ben marcats. Pero darrera de la targeta hi ha una dedicataria, que no podém resistir á la temptació de transcriurela, perque es un altre retrato. Diu aixís:

«Hijo mío: sé bueno, sé honrado y Dios te bendecirá, como te bendice tu madre.»

Una frasse, que, paraula per paraula, 'ns sembla sentir-la sortir dels seus llabis, mentres está representant un drama.

No es per ningú un secret que alguns perdigots estavan en intimas y cordials inteligencias ab en Planas y Casals, quan se figuravan que l' He-

ELS EMPLEATS MUNICIPALS

No 's pot negar que l' idea és colossalment divina:

per ser puntual á la tasca, res com dorm á l' oficina.

reu Pantorrilles, ab la pujada del partit conservador seria l' amo de l' auca.

L' haver estat alguns mesos sense dirigirli *La Perdiu* el més mínim atach, era la revelació més flagrant de aqueixas bonas inteligencias. Sabut es qu' en política, moltes vegadas, se parla més clar callant que movent la llengua.

Donchs bé: ha bastat qu' en Planas, contra lo previst, caygués en desgracia, pera tornar-lo á posar *La Perdiu* á la picota de las sevas mofas.

L' altre dia li dedicava un article titulat *Las milocas tristas*, en el qual s' hi llegeix el següent párrafo: «¡Adeu miloca! Adeu, creació omnipotent d' altrás épocas! Adeu, insignificancia inflada pel favor, talent de Real Ordre, excelencia de gacetilla, surgidora d' expedients, marxapeu dels polítichs aprofitats!»

L' aludit podrá respondreli ab un altre adeu:

—Adeu *Perdiu* tornadissa y aprofitada. Adeu y no per sempre, sino fins al dia en que 'm tornis á necessitar. Adeu, y que per molts anys puguis permanixer ajocada sobre la mateixa *burrat*»

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Es-col-tar-me.*
- 2.ª ID. 2.ª—*O-re-lla.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Barberia—Barbarie.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La Pecadora—Angel Guimerá.*

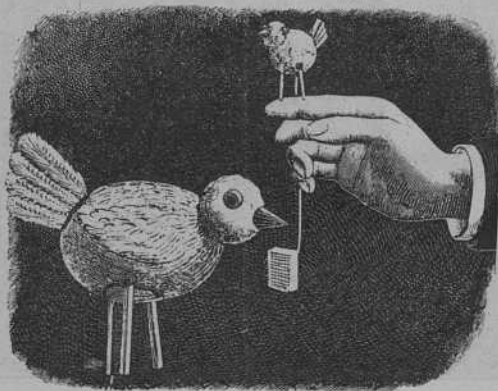

—¡Senyor empleat, son las quatre!
—¿Qu' heu vist si ja ha passat en Monegal?

EL POLLET DE MOVIMENT

Entra á la categoría de las *distraccions casulanás*.
 Diuhen que *quí no té ves que fer el gat pentina*. Pero nosaltres, que no som amichs d'agafar el gat ni pera pentinarlo, avuy que la feyna no mata, 'ns entretindrém en fabricar el *pollet de moviment*.

Una closca d'ou entera 'ns servirà de cos; buydat l'ou per un dels extrems tapém el forat ab una bola de molla de pá, que será 'l cap; dugas cabotas de clau farán d'ulls y un tros de fusta pnnxagut figurará 'l bech. Hont hi haji d' haver la quá hi enganxarém algunas plumas, y un parell de palillos groixuts (subjectes a la closca per medi de lacre) fan l'efecte de potas. Pera fingir el plomisall cubrirem el cap y el cos de llana en rama que retallarém després ab cuidado.

Un filferro ab un contrapés (tal com indica 'l grabat) fixat per un petit àngul subjecte entremitj de las potas, servirà pera fer sostenir el pollet dret. Podém ferlo aguantar en un dit ó damunt d' una canya, procurant dissimular el filferro; el pollet se cimbrejará al mes suau buf d' ayre que 's fassi, sense caure.

Qu' es precisament lo que volíam demostrar.

5.º LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Gumersindo*.

6.º TERS DE SÍLABAS.—*MA RI NA*
RI TE TA
NA TA LIA

7.º GEROGLÍFICH.—*Per forats las torradoras*.

XARADAS

I

AL AMICH RAMÓN BLANCH

Me preguntas com se fá
 per tot alguna xarada.
 Amigo no prima périt
 en la cosa, ni tal aca.
 Tercera ho fós, pots ben creure

que otro gallo me cantara,
 pero ja que ab tant desfici
 aquest *gran favor demanas*,
 te diré que si algún día
 per etzar n' he endavinada
 alguna, ha sigut valguentme
 de la *prima* que s' abasta
 ab tenir menos munyeca,
 qu' es com dir menos grapada.
 Alguna volta la *dugas*
 si no está á *invers-cinch* de ratlla
 també il-lumina y orienta
 l' *inteligencia* que 's cansa.

Si 'm vols creure sòls refia't
 de las dos anomenadas
 que las *sextas* y las *quintas*
 las *terceras* y las *cuartas*,
 salvo excepcions molt honrosas,
 capassas son de girarte
 l' *enteniment* del revés
quart de darte una enrabuada
 si, com jo, qui es aprenent,
 escarrassantse ré hi palpa
 y al *intelecte* esquifit
 hi té un *dos-cinch*, que no 's canta.
 No busquis may el *total*
 si no vols patir migranya.

J. COSTA POMÉS

II

La *primera* es animal,
 musical sona *segona*,
ters-invers ne dú la dona
 y es ofici lo *total*.

F. JOANET

ANAGRAMA

Un *total* de mala fatxa
 que corra per 'quests voltants
 me prengué un *tot* que guardava
 pel carro dels meus germans.

A. VITALLA

TRENCA-CLOSCAS

ROCH MILLET CANAL

Ab aquestas lletas degudament combinadas formar
 el títul de una aplaudida comedia catalana.

JOSEPH GORINA ROCA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6.—Prenda de vestir.
 3 4 2 6 5.—Moble.
 5 4 3 6.—Eyna de ferrer.
 3 4 2.—Apellido.
 2 1.—Nota musical.
 5.—Consonant.

A. CURULL T. (u).

CONVERSA

—¿Cóm te va Joan?
 —Be; ara mon germá ha posat una botiga y estich
 ab ell.
 —Me 'n alegro ¿y quin dels teus germans es?
 —El que ja t' he dit.

T. RUSCA

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

NAR NAR NAR
 NAR NAR NAR

J. FARRÉS GAIRALT

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

OBRA NUEVA

EN TORNO AL CASTICISMO

POR
MIGUEL DE UNAMUNO

Un tomo en 8.º. Ptas. 2.

Última obra de **VICENTE BLASCO IBAÑEZ**
CAÑAS Y BARRO

NOVELA

Un tomo en 8.º. Ptas. 3.

TAPAS ab planxas dauradas pera enquadernar
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA
DEL ANY 1902

Tapas solas, Ptas. 1'50 — Tapas y enquadernació, Ptas. 2'50

Colecció complerta y enquadernada del any 1902
DE
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Ptas. 10

COLECCIÓN DIAMANTE (edición López)

TOMOS PUBLICADOS

1. *R. de Campoamor*. Doloras, 1.ª serie.
2. Doloras, 2.ª serie.
3. Humoradas y cantares.
4. Pequeños poemas, 1.ª serie.
5. Pequeños poemas, 2.ª serie.
6. Pequeños poemas, 3.ª serie.
7. Colón, poema.
8. Drama Universal, poema, primer tomo.
9. Drama Universal, poema, segundo tomo.
10. El Licenciado Torralba.
11. Poesías y Fábulas, 1.ª serie.
12. Poesías y Fábulas, 2.ª serie.
13. *E. Pérez Escrich*. Fortuna.
14. *A. Lasso de la Vega*. Rayos de luz.
15. *Federico Urrecha*. Siguiendo al muerto.
16. *A. Pérez Nieva*. Los humildes.
17. *Salvador Rueda*. El gusano de luz.
18. *Sinesto Delgado*. Lluvia menuda.
19. *Carlos Frontaura*. Gente de Madrid.
20. *Miguel Melgosa*. Un viaje a los infiernos.
21. *A. Sánchez Pérez*. Botones de muestra.
22. *J. M. Matheu*. ¡Rataplán!
23. *Teodoro Guerrero*. Gritos del alma.
24. *Tomás Luceno*. Romances y otros excesos.
25. *L. Ruiz Contreras*. Palabras y plumas.
26. *Ricardo Sepúlveda*. Sol y Sombra.
27. *J. López Silva*. Migajas.
28. *F. Pi y Margall*. Trabajos sueltos.
29. *E. Pardo Bazán*. Arco iris, cuentos.
30. *E. Rodríguez Solís*. La mujer, el hombre y el amor.
31. *M. Matoses (Corzuelo)*. ¡Aleluyas finas!
32. *E. Pardo Bazán*. Por la España pintoresca (viajes).
33. *A. Flores*. Doce españoles de brocha gorda.
34. *José Estremera*. Fábulas.
35. *Emilia Pardo Bazán*. Novelas cortas.
36. *E. Fernández Vaamonde*. Cuentos amorosos.
37. *E. Pardo Bazán*. Hombres y mujeres de antaño.
38. *J. de Burgos*. Cuentos, cantares y chascarrillos.
39. *E. Pardo Bazán*. Vida contemporánea.
40. *Jacinto Labaila*. Novelas íntimas.
41. *Jacinto Labaila*. Novelas íntimas.
42. *Jacinto Labaila*. Novelas íntimas.

43. *Fr.ª Sarasate de Mena*. Cuentos vascongados.
44. *F. Pi y Margall*. Diálogos y Artículos.
45. *Charles de Bernard*. La caza de los amantes.
46. *Eugenio Sué*. La Condesa de Lagarde.
47. *Rafael Altamira*. Novelitas y cuentos.
48. *J. López Valdemoro*. La niña Araceli.
49. *Rodrigo Soriano*. Por esos mundos...
50. *Luis Taboada*. Perfiles cómicos.
51. *B. Pérez Galdós*. La casa de Shakespeare.
52. *J. Ortega Munilla*. Fifiña.
53. *F. Salazar*. Algo de todo.
54. *Mariano de Cavia*. Cuentos en guerrilla.
55. *Felipe Pérez y González*. Peccata minuta.
56. *Francisco Alcantara*. Córdoba.
57. *Joaquín Dicenta*. Cosas mías.
58. *J. López Silva*. De rompe y rasga.
59. *Antonio Zozaya*. Instantáneas.
60. *José Zahonero*. Cuentecillos al aire.
61. *Luis Taboada*. Colección de tipos.
62. *Beaumarchais*. El Barbero de Sevilla.
63. *Ángel R. Chaves*. Cuentos de varias épocas.
64. *Alfonso Karr*. Bascar tres pies al gato.
65. *Francisco Pi y Arsuaga*. El Cid Campeador.
66. *Vital Aza*. Pamplinas.
67. *Antonio Peña y Goñi*. Río revuelto.
68. *Enrique Gómez Carrillo*. Tristes idilios.
69. *Nicolás Estévez*. Calandracas.
70. *V. Blasco Ibañez*. A la sombra de la higuera.
71. *A. Dumas, hijo*. La Dama de las Camelias.
72. *Joaquín M. Bartrina*. Versos y prosa.
73. *Francisco Barado*. En la brecha.
74. *Luis Taboada*. Notas alegres.
75. *Xavier de Montepín*. La señorita Tormenta.
76. *Antonio Zozaya*. De carne y hueso.
77. *Xavier de Montepín*. Muerto de amor.
78. *Conde León Tolstoi*. Venid a mí....
79. *Alfredo Calderón*. A punta de pluma.
80. *Enrique Murger*. Elena.
81. *Luis Taboada*. Siga la broma.
82. *Laura García de Giner*. La Samaritana.
83. *Cyrano de Bergerac*. Viaje a la luna.

Precio de cada tomo, 2 reales

Próximamente aparecerá el tomo 84, titulado **¡HUÉRFANA!** por Eugenio Antonio Flores

Calendario Judicial

PARA 1903

Ptas. 1'50

ALMANAQUE SEMANAL

TASSO

Ptas. 0'50

ALGO

POR

J. M.ª BARTRINA

Ptas. 3

A LOS TRABAJADORES

POR

LEON TOLSTOI

Ptas. 0'50

ALMANACH

DE

LA CAMPANA

DE GRACIA

— PERA 1903 —

Ptas. 0'50

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuu 6 bé en sellos de franquèig al editor Antoni Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebra à volta de correu, franca de ports. No responem d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificar. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

EL MES MÉS DIFÍCIL

Pels pobres empresaris,
per més que ho fassin bé,
¡qué n' es, ay, de pesada
la costa de Janer!